

Nr 274.

Av herr **Bergström** i Bäckland, *angående vissa ändringar i lagen om enskilda utfartsvägar.*

I en annan motion, avlämnad samtidigt med denna, med yrkande om ett höjt anslag till de enskilda utfartsvägarna, har jag sökt att erinra om betydelsen av dessa vägar och då särskilt för Norrland. Under hänvisande därtill vill jag här blott framhålla, att vägväsendet inom ett vägdistrikt kan icke betraktas som i sin helhet utbyggt, medan ett flertal byar och ensamliggande gårdar sakna vägar. Offervilligheten inom Norrland till väganläggningar är, vågar jag påstå, mycket stor. Jordbrukarna inom en by, belägen inom nordvästra Ångermanland, ha offrat omkring 50,000 kronor på sin utfartsväg utan bidrag vare sig från stat eller landsting. Klart är, att en till denna by från kyrkplatsen och närmaste järnvägsstation öppnad billinje är till gagn i trafikhänseende för byinvånarna och andra resande, men å andra sidan sliter denna trafik och biltrafiken för övrigt vägen, som höst och vår genom denna blir för hästskjutsar rentav mycket svårtrafikerad. Det belopp i bilskatter, som inflyter från bilar, vilka utnyttja denna väg, torde knappast vara någon större summa. Men det kan dock i förbigående förtjäna nämnas, att den bilskatt, vars tillkomst härrör sig från biltrafiken å den av enskilda byggda vägen, går till de medel, från vilka hela anslaget till byggande av landsvägar kan komma att utgå.

Med denna offervilja, som förefinnes med avseende på vägbyggandet i Norrland, utnyttjas gärna systemet med enskilda utfartsvägar, trots de bidrag väginträsenterna själva vid byggandet av enskild väg få lämna. Lagen om enskilda vägar bör därför vara så avfattad, att den underlättar tillkomsten av dessa enskilda utfartsvägar och icke bereder genom sin avfattning vare sig intressenter eller förrättningsmän svårigheter vid delningen av enskild väg. Den av mig vid föregående riksdag väckta motionen om ändrade föreskrifter för förrättningar för enskilda vägar, som tillstyrktes av statsutskottet och godkändes av riksdagen, har redan lett till resultat i utredningshänseende, och är det att hoppas, att de nya bestämmelserna skola gagna de förrättningar, som de avse.

En sak, som i min hemtrakt vållat olägenheter vid delningar av enskilda vägar och vilket förhållande även en i dessa delningsförrättningar väl insatt förrättningsman erinrat om i en skrivelse, är vägrätten med avseende på dessa

enskilda utfartsvägar. Det skulle ovillkorligen vara till gagn om något enkelt och billigt förfarande kunde åstadkommas, så att en gammal väg, vilken ej följdes vid anläggning av ny enskild väg, kunde förklaras icke längre vara i bruk och återföras till ägaren av den intill vägen liggande marken. Som det nu är, kan en äldre enskild väg, avtagen vid jorddelningsförrättning, vilken helt eller delvis utnyttjats vid anläggandet av ny enskild väg, genom ren öginhets av någon intressent icke igenläggas.

Att få här angivet förhållande ordnat på det sätt, som redan nu är möjligt, kan komma att draga kostnader, som icke motsvara värdet av markområdena i fråga. Lämpligast och billigast kan det ske vid delningen av den nya vägen. Jag tror dessutom, att det kunde vara motiverat genom en utredning att taga hela den enskilda väglagen under omprövning för att låta de erfarenheter, som vunnits under senare år med avseende på delning av enskilda utfartsvägar, komma lagen tillgodo och avlägsna bestämmelser, som kunna försvåra tillkomsten av dessa vägar.

Jag skall här som exempel nämna ett uttryck i §§ 2, 3 och 4 i denna lag, som kan vålla svårigheter vid överklagandet av ett vägföretag. Det är ordet »synnerlig».

En fastighet kan vara så belägen, att endast en sämre kärrväg kan leda till densamma. Om nu genom andras tillskyndan en enskild utfartsväg framdrages förbi fastigheten och därvid helt eller delvis ersätter den gamla kärrvägen, så blir vägen av *vikt* för fastigheten i fråga. Men om man kan säga, att den är av synnerlig vikt, den nya vägen, då fastigheten brukats under generationer, är osäkert. Vid överklagandet av en delning, som avser en sådan väg som här omnämnts, skulle åsyftade uttryck »synnerlig vikt» kunna mycket försvåra vägens tillkomst. Om för fastighetens brukande den gamla vägen varit under lång tid tillräcklig, torde ändå den nya vägen bli fastigheten till större gagn än den gamla. Befrielse för här åsyftade fastighet att deltaga i vägens byggande vore därför icke riktig.

Någon skärpning av ordet »vikt» med »synnerligen» borde icke behövas utan vållar tvärtom vid delning av enskild väg och dess överklagande olägenheter och giver rum för olika tolkningar, varför ett strykande av ordet »synnerligen» i här åsyftade lag skulle enbart gagna.

Beträffande sättet för överklagandet av förrättning rörande enskilda utfartsvägar genom stämning till domstol ligger det mycket nära till hands att önska en ändring i detta avseende. Jag känner ett flertal fall, då sådana vägförbättringar vid överklagandet dragit i processkostnader tusentals kronor. Den, som vid delning av enskild väg menar, att en orättvisa har skett gentemot honom, borde kunna överklaga delningen utan några egentliga kostnader vare sig för honom eller motparten, oavsett huru ärendet avgöres.

På grund av det anförda får jag vördsamt hemställa,

att riksdagen måtte besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:tt anhålla om utredning i syfte att i lagen om enskilda utfartsvägar måtte införas en bestämmelse om vägrätt så ock under

utredningen jämväl även taga andra med avseende på denna lag önskvärda reformkrav under omprövning samt för riksdagen framlägga de förslag, vartill utredningen kan giva anledning.

Stockholm den 22 januari 1932.

P. Bergström

i Bäckland.
